

Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken
Algemene Directie Instellingen en Bevolking
Bevolking en Identiteitsdocumenten

Aan mevrouwen en de heren Burgemeesters
Aan de bevolkingsdiensten

Ter informatie aan:
Mevrouwen en de heren Provinciegouverneurs
Mevrouwen en de heren Zonechefs
van de lokale politie

Uw contactpersoon
Tom BOLS
E-mail
tom.bols@rrn.fgov.be

T
02 518 24 11
F
02 518 29 11

Uw kenmerk
Ons kenmerk
III21/721.364/603/19

Bijlagen

Brussel

21-08-2019

Betreft: Bestrijding van domiciliefraude: personen die zijn ingeschreven in een Belgische gemeente, maar effectief in het buitenland wonen.

Geachte mevrouw, mijnheer,

In het kader van het correct bijhouden van de bevolkingsregisters en de strijd tegen domicilie- en sociale fraude, vestig ik uw aandacht op het feit dat de Belgische consulaire posten in het buitenland regelmatig gevallen van domicilie- of sociale fraude vaststellen, dit wil zeggen personen die zijn ingeschreven in een Belgische gemeente, maar die effectief het merendeel van de tijd in het buitenland wonen.

Ik verwijs u naar artikel 38 van het Consulair Wetboek, luidende:

"Bij moeilijkheden of betwistingen in verband met de gewone verblijfplaats in het buitenland bepaalt de minister, of de ambtenaar die hij daartoe aanwijst, zo nodig na onderzoek, de plaats ervan. Indien er betwisting bestaat over de vaststelling of de gewone verblijfplaats in het buitenland of in België ligt, bepaalt de minister die bevoegd is voor Binnenlandse Zaken, de plaats ervan overeenkomstig artikel 8 van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van natuurlijke personen."

Om ingeschreven te zijn in de consulaire bevolkingsregisters van een consulaire beroepspost, moet een persoon aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Belg zijn;
- niet ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van een Belgische gemeente;
- zijn gewone verblijfplaats hebben in het consulair ressort van de post.

In tegenstelling tot de Belgische gemeentebesturen, die het bestaan van de woonplaats kunnen laten vaststellen door de lokale politie, mag een post in het buitenland over het algemeen de bestaande situatie niet controleren.

Het vaststellen of vermoeden van gevallen van domiciliefraude door de posten gebeurt dus over het algemeen in het kader van consulaire administratieve bijstand.

Dat is met name het geval bij een aanvraag van een voorlopig paspoort. Bijvoorbeeld:

- voor volwassenen, wanneer de door de gemeente uitgereikte identiteitskaart vervallen is. De persoon reageert niet op de oproepingen van de gemeente en is verplicht een voorlopig paspoort aan te vragen om naar België terug te keren om de identiteitskaart te laten hernieuwen;
- voor kinderen, bij de inschrijving van een pasgeboren kind: kinderen geboren in het buitenland van ouders die in België zijn ingeschreven (maar die effectief in het buitenland wonen), kunnen niet worden ingeschreven door de consulaire posten (collecte). De ouders vragen dan een voorlopig paspoort aan voor het kind om zijn situatie (inschrijven van het kind) in België te regulariseren.

De gevolgen van de fraude die door de consulaire posten wordt vastgesteld, kan in België velerlei vormen aannemen:

- sociale fraude (uitbetaling van geboortetoeelagen en kinderbijslag, uitbetaling van werkloosheidsuitkeringen en onterrechte terugbetaling van medische kosten);
- nationaliteitsfraude (voor het verwerven of behouden van de Belgische nationaliteit is het onderzoek naar domiciliefraude een zeer belangrijk element);
- fraude inzake gezinshereniging (de herenigde Belg blijft ingeschreven in België, maar verblijft effectief in het buitenland, waardoor hij het recht op gezinshereniging kan uitoefenen met betrekking tot zijn buitenlandse echtgeno(o)t(e) of partner;
- frauduleus gebruik van Belgische identiteitskaarten en paspoorten. Het overdragen van identiteitskaarten van één persoon naar een andere is een gekend probleem bij de consulaire posten en het is dan ook gelinkt aan het uitreiken van voorlopige paspoorten. Het is een vorm van omzeiling van de voorwaarden voor gezinshereniging. Na zijn identiteitskaart te hebben gegeven aan een persoon die op hem lijkt, beweert de Belgische houder van de kaart dat hij zijn kaart verloren is en vraagt een voorlopig paspoort aan om naar België te kunnen terugkeren.

Wanneer een Belgische consulaire post een vermoeden van domiciliefraude heeft, brengt hij de Dienst Bevolking van de FOD Buitenlandse Zaken op de hoogte. Deze laatste vraagt op zijn beurt aan de bevolkingsdienst van de gemeente waar de persoon volgens het Rijksregister is ingeschreven om een woonstonderzoek uit te voeren. Hiervoor deelt hij aan de gemeente alle elementen en feiten mee die door de consulaire post werden vastgesteld.

In de praktijk hebben de Dienst Bevolking van de FOD Buitenlandse Zaken en mijn diensten vastgesteld dat bepaalde gemeenten dergelijke aanvragen niet binnen een redelijke termijn opvolgen en geen beslissing medelen met betrekking tot de overgezonden dossiers.

Ik verzoek u dan ook bijzondere aandacht te besteden aan de opvolging van deze verzoeken van de FOD Buitenlandse Zaken betreffende waarschijnlijke gevallen van domiciliefraude en om een grondig onderzoek te voeren (verschillende keren langsgaan op het adres, buurtonderzoek, langsgaan tijdens en buiten de schoolvakanties voor minderjaren, enz.) betreffende de hoofdverblijfplaats in België van de personen van wie men vermoedt dat ze fraude hebben gepleegd.

Dit onderzoek moet grondig worden gevoerd en opgestart worden binnen de 15 werkdagen, te rekenen vanaf de ontvangst van de aanvraag van de FOD Buitenlandse Zaken. Indien u een sociale fraude gepleegd door fictieve domiciliëring vaststelt, gelieve dan de procedure, zoals beschreven in de omzendbrief nr. COL 17/2013 van het College van Procureurs-generaal betreffende de bestrijding van de sociale fraude die voortvloeit uit de fictieve domiciliëringen, te volgen.

U alvast dankende voor uw medewerking, verblijf ik,

Met de meeste hoogachting,

Pieter DE CREM
Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken

